

Malo prej mu očita še to, da Nemec ima nakupljenih še drugih soglasnikov toliko, da jih ni lahko izgovarjati, in mu navede nemškega pisatelja Schlegelna izrek:

„Kopfschmerz macht Kopfschmerz, Pffropf pffropft dem Sprecher den Mund zu“.

Res, če bi kdo besedi „Pffropf pffropft“ desetkrat po vrsti izgovoril, bi si jezik spahnil ali ustnici skrhale. Kdo bo mogel brez spodtikanja izgovoriti „pffpfr“ in „pft-pfr“, ki tu skup pridejo? Slovan toliko soglasnikov nikjer skup nima.

Dalje mu dokaže, da ima Nemec zlog „prst“ v besedah „stolp(e)rst“ in „holp(e)rst“, v katerih črko *e* tudi požira; „strc“ ima v „meist(e)rt's“, „begeist(e)rt's“ itd., „krt“ v „ack(e)rt“ itd. Ravno tako, kakor Nemec ta svoj *e* piše, bi ga lahko pisali tudi Slovani, a ti so — pravi pisatelj — preodkritosrčni, da bi pisali črko, ki se popolnem ne izgovarja; nad besedami „č(e)rt“, „v(e)rt“ itd. bi se ošabni in zbirljivi nemški jezik ne mogel spodtikati, ker jih ima v končnicah na tisuče.

Če bi Nemec tako pisal, kakor izgovarja, bi se tudi spodtikal nad svojim jezikom; pisatelj mu podá tu več vezanih stavkov, izmed katerih vzamemo mi le tega:

„Säubrst, säubrt und säubrn, fächlst, fächlt und fächln, Nächstn und nächstns, frwickltr Knotn, frwickltn Knotns“.

Po vsem tem pravi česki pisatelj, da se Nemec še zmiraj preveč drži francoske in angleške pisave, ki očem mala črke, katerih uho ne sliši in jezik ne izgovarja. Kliče namreč Nemcem:

„Mächtig ist euere Literatur — wohl wahr — miserabel aber die Orthographie; — —“

(Literaturo pač res mogočno imate, al grozno

Pravopisje vam je; — —“)

Glavno vodilo pisavi bodi: „Piši, kakor izgovarjaš“ — svetuje Čeh, in potem bo nemška pisava drugim narodom bolj priležna, pa tudi Nemec se ne bo spodtikal nad slovansko pisavo. S tem — trdi pisatelj — bi se tudi mnogo časa, papirja in črnila prihranilo, prepisovalci nemških spisov bi bolje stali in nagleje prepisovali; ravno tako bi se tiskarna dela nagleje in ceneje izvrševala, prihranilo bi se časa, materijala in dela. V izgled podá jim te-le vrste:

Dajčr, praktišr Šrajbr! du kennst di frvikltn Regln
Dajnr Ortografi, di uncäligen niehtign Aeher,
Haufn fon Doplbuhstahn cum Strekn und Kürn der
Sylbn:

Welhr Erlust an Mühe und Cajt, an Stofn cum Šrajbn!
Trit in unsrn Šrajbrferajn! Wir habn di Regl:

„Šrajb den Vokal niht dort, wo Du denselbn niht aussprihst.“

Und Du hast den fraglihn Stab cum Messn des Šprahklangs.

Brudr, Gebrüdrn, frbrüdr, frbrüdrst Dih brüdrlih uns niht?

Wilst Du niht? Dayht Dir barbariš di bömiše Šrajbart?
Nun wir cwingn Dih niht: šrajb wajtr den trüglihn E-šluk,

Hüte Dih abr cu majstrn den Klang der čehišn Šprache,
Denke gewarnt des holprnden Springns, des Stotrns und Gurglns!

V dodatku se pisatelj norčuje še iz tega, kar je ponemčevanje vzlasti pri vojaki in po pisarnah na Češkem vkljub več ko dvestoletnemu prizadevanju doseglo. Sad vsega tega so pokveke, kakor: „halbrdoch! wallet-hous, štrof, krumfoter, felab“, v pisarnah pa: „pcirk, krihtsdiner, štandar“, v šolah se sliši: „lerigjon, šti-hand, kutnomt, kudentok“ itd. Če to ni tako, kakor pri nas na Slovenskem, pa jajce ni jajcu podobno.

Zato prav svetuje česki pisatelj prevzetnemu Nemcu, naj pred svojim pragom prej pometa, predno bo hotel

slovanskih narodov jezik kritizirati in zasmehovati, ker take zmešnjave v pravopisji nima nobeden narod, kakor ravno nemški. Mi bi temu še pristavili to, da toliko tujih besedi tudi nobeden jezik nima, kakor nemški, in da je Nemec svoj jezik do sedanje veljave spravil le po brezozirnem skubenji vseh jezikov Evrope, Azije, Afrike in Amerike, kakor so nekdej Rimljani iz svojega Rima svetovno mesto naredili le s tem, da so vsem drugim narodom s silo pobrali najlepše kinče in jih v Rimu nakupičili.

Tej kratki in površni razpravi bodi dodano še nekaj, kar označuje nemških pisateljev prevzetnost. V št. 2 nemškega zabavnika „Ueber Land und Meer“ od l. 1880. piše neki Eckstein pod naslovom „der deutsche Herbst (nemška jesen)“, da o pravi literaturi in kulturi pri Rimljanih ni govorjenja, in sklene svoj vse druge narode zaničevajoči in le Nemce povzdigovajoči članek s temi besedami: „Najglobokejšega in najvišega čutja je zmožen le germanski (nemški) rod.“ To se pravi po domače: Vsi drugi narodi so niže vrste, Nemec pa je krona stvarjenja.

Mnogovrstne novice.

* V *Dardanelah* so zasačili z dinamitom naloženo, v Odeso namenjeno ladijo. Dinamit je bil namenjen nihilistom. Turška vlada je na zahtevanje ruskega poslanca dinamit konfiscirala.

* V *Bosni in Hercegovini* so se 1. in 2. novembra na mnogih krajih utrgali oblaki. Vsled tega so reke razvodenele, poplavile na široko polja in celó mesta, razrušile ceste, mostove in telegrafe, odnesle hiše; ljudje so se vendar rešili. Škoda je velika.

* *Delalci, nikar na Grško!* „Edinost“ piše pod naslovom „Svarilo“ sledeče: Uže zadnjič smo svarili, naj naši delalci ne hodijo na Grško, vsaj zdaj ne, ker tam razsajajo hude bolezni. To svarilo je bilo namenjeno onim delalcem, ki se nabirajo za korintski prekop. — Danes moramo v drugič svariti. Neko francosko društvo je spravilo več delalcev z Goriškega in Notranjskega v kamenolome v Patras ter jim plačuje na dan po 4 franke, to je 1 gld. 60 kr. S to plačo pa tam, ker je silna dragina, še živeti ne morejo. Najbrž vsled slabega življenja so začele med temi delalci razsajati strašne bolezni, tako celó, da so se še zdravi delalci silno prestrašili in da jih je Lloydov parnik na pol iz usmiljenja iz Patrasa nazaj pripeljal, ker niso mogli potnine plačati. Gospodje župani in duhovniki, svarite nevedne ljudi, naj ne hodijo v tuje dežele, dokler niso vprašali za svét pametnih mož!

Naši dopisi.

Iz Slatine v Rumuniji 2. okt. — Zopet dela lemež ker se sedaj ozimina seje. Pri nas se za ozimino seje le pšenica; žito druge vrste ne. Zaradi prevelike suše se je letos malo ogrščine sejalo; prvi dohodek prihodnjega leta bode torej za nekaj milijonov manjši od navadnega. — Ker je letos pridelana pšenica zaradi žitne bolezni slaba, se je cena za kilo (900 funtoy) znižala na 65 frankov. Koruza, katere se tudi ni dosti pridelalo, se plača s 45 franki za kilo. Pitane svinje se dobivajo cenó, ker je tu ž njimi malo kupčijo. Goveda so draga, primeroma še viša v ceni kakor plemenita živina na Avstrijskem. Kužnih bolezni sedaj nimamo. Konji so jako dragi. Slabi, zanikrni rumunski konji so dražji, nego dobri v Avstriji. Zato si pa tudi kalavaši (rumunska kavalerija — v vsakem distriktu eden polek — pri kateri

si mora vsak vojak sam konja kupiti) kupujejo svoje konje na Ogerskem. — V Bukurešti so skoraj vsako leto kmetijske razstave. Razstavljajo se največ stroji — a cela stvar ni dobro organizovana. Vzrok našega propada leži drugod. Pred vsem bi se imelo več skrbeti za izobraženje ljudstva in povzdigo poljedelstva in živinoreje. Rumunija bi potem postala dežela, v kateri bi sicer ne tekel méd in mleko, ampak srebro in zlato. — Zoper židovske nemire v Jaši, Galaci in v Berladu je minister Rosetti jako strogo postopal; zabranil je pa tudi prihod ruskim židom, kateri so v zadnjih letih v velikem številu k nam dohajali. — Rumunija napreduje orjaškimi koraki. Avstrijski častniki, ki so bili za časa okupacije podonavskih pokrajin po avstrijski vojski leta 1854. in 1855. tukaj pri nas, bi jedva spoznali deželo in ljudstvo. V 50 letih bode Rumunija skoraj evropska provincija. Narava je deželo obsula s svojimi darovi, in Rumuni, boječi se, da bi tudi drugi narodi ne obogateli po kupčiji in obrtniji z njimi, bi se zategadel tudi najraje obdali s kitajskim zidom.

V Gorici 6. nov. — Ne „izpraševavke“, ampak „izpraševanke“ sem pisal jez v zadnjem svojem dopisu in hotel s tem reči, da ne le eksaminatorjem, temuč tudi kandidatijam teče gladko znanstvena slovenska terminologija pri preskušnjah za dosego učne sposobnosti. Za meščanske šole je opravil preskušnjo 1 kandidat (Lah), drugi pa se je še pred pismeno preskušnjo umaknil. Tako se je tudi en kandidat za ljudske šole pred koncem izpita poslovil, drugi pa (Slovenec) dobil spričevalo štev. III. Kandidatinj je bilo 9 in so razen ene vse dobro opravile; dve ste dobili spričevalo štev. I, 4 štev. II, 2 štev. III; ena se je po prvih ustmenih izpitih odtegnila. — V našem centralnem bogoslovskem semenišču imamo letos 54 bogoslovcev (lansko leto samo 37). V 1. letu jih je 20 (18 rednih in 2 izredna, to je, eksternista); od teh je 8 rednih Goriških, in 2 izredna Goriška; Tržaških 7, Poreška 2, Krški (Veglia) 1. V 2. tečaju je vseh skup 13, v 3. 12, v 4. 9 poslušalcev. — Dne 31. okt. je imel naš deželni šolski svet sejo, ki je trajala od 10. ure do 2¼ popoldne. Predsedoval je dvorni svetovalec g. Rinaldini. — Imenovana sta za tukajšnjo okrožno sodnijo 2 nova deželno-sodnijska svetovalca — oba Slovenca — gg. Jož. Gorjup, sodnik v Korminu (brat prejšnjega svetovalca in dež. odbornika g. Antona Gorjupa) in Leopold Budan, sedaj sodnik v Ajdovščini. Dobro došla! — „Eco del Litorale“ je bil 2krat zaporedoma v prepoved dejanj; prvič zaradi sestavka posnetega iz časnika „Lega della democrazia“, ki je bil v „Tribüne“-i od besede do besede natisnen; drugikrat pa zaradi nedolžne kritike one prve konfiskacije. Omenjeni sestavek izrazuje menjenje „Irredente“ o potovanju kralja Humberta na Dunaji. — Tukajšnje „društveno gledališče“ („Teatro di società“) je obhajalo sineči (5. nov.) svojo stoletnico. Predstavljala se je opera, ki so jo igrali zdaj 100 let, ko se je gledališče odprlo; naslov tej igri je: „I viaggiatori felici“ („Srečni potovalci“); petje je prav prijetno. — Zdaj pa — gorje Vam Kranjcem! — Nasproti železnični črti Loka Divača, za katero se potegujete s Tržičani vred Vi Kranjci, sta sklenila naša kupčijska zbornica in naše mestno starešinstvo prositi za črto čez Predél, in, ko bi ta ne bila mogoča, vsaj za črto iz Škofje Loke poleg Idrijce do Sv. Lucije in od tod skoz Gorico v Trst. To je črta, za katero se je naš vrli polkovnik vitez Karol Catinelli uže pred 40 leti poganjal. V tem zmislu pojdete peticiji na državni zbor.

Novomesto 4. novembra. — Kolegijalni kapitelj v Novomestu tužnega srca naznanja, da je veleč. gospod

Simon vitez Wilfan, infulirani prošt, dekan in mestni župnik, zlatomašnik, vitez železne krone 3. reda itd. itd., po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 80. letu svoje starosti, in 55. l-tu mašništva, danes 4. novembra ob 10. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal. Preblagi ranjki bodi častitim duhovnim bratom, vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev priporočen.

Iz Koroške Bele. — Pri zadnji volitvi občinskega zastopa je bil izvoljen za župana Anton Šoklič, posestnik v Potokah, — za svetovalca sta bila pa izbrana France Čop in Miha Malej, posestnika v Beli.

Iz Kamnegorice 7. nov. (Javna zahvala.) Dolžnost spoznanja velikih dobrot zahteva, da se udano podpisano cerkveno in občinsko predstojništvo javno zahvali visokočastitemu gospodu Jožefu Zupanu, stolnemu proštu v Ljubljani za obilno denarno pomoč, ki so jo o teku treh let kot patron naši farni cerkvi podarili v znesku celih 300 gold. za raznotera popravljanja na cerkvi in farnih poslopih. Sprejmite zato, preblagi gospod, v imenu cele farne občine izraz najtoplejše zahvale za toliko zdatno pripomoč, katero tem više cenimo, ker naša ubožna Kamnagorica ima malo dobrotnikov, lastni njeni dohodki pa so jako slabotni.

Cerkveno in občinsko predstojništvo.

Dovje 4. nov. — Slavna c. kr. kmetijska družba v Ljubljani spomnila se je tudi nas Gorenjcev, ter hotela tudi našemu kmetu pomagati, da se bode mogel na noge postaviti, in sicer tako, da ne bode njegovo premoženje pojemalo, temveč trdno stalo ali pa se še zboljšalo. No, zadnje ni ravno tako lahko, ker dandanes ima kmetovalec pretežno breme davkov, da bi si mogel svoje revno stanje v dobro in trdno spremeniti. Zadovoljen je že vsak, če mu gospodarstvo ne gre rakove poti, temveč da le izhaja, in mu ni treba dolgo delati.

Kakor sem gori omenil, spomnila se nas je c. kr. družba kmetijska. Kako neki? Poslala nam je gosp. Gustava Pirca, adjunkta deželne vinorejske šole na Slapu, da je tukajšnjim prebivalcem ob kratkem pa jedrnato povedal marsikaj zelo potrebnega o živinoreji.

Bilo je dne 1. novembra dopoldne, ko nas je razveselil g. Pirc s svojim prihodom. Po minulem kosilu ogledal si je najprej več hlevov in v njih nahajajoča se goveda. A bilo je ob času, ko slabo vreme uže toliko časa ne pripusti ljudem stelje si napraviti. Utegnil bi marsikdo reči, naj pa s slamo nastiljajo. Temu pa ni tako. Tukajšnji posestniki imajo premalo polja, da bi mogli slamo stlati. Ko bi tako delali, manjkalo bi potem živini krme. Sitno je zato bilo posebno za ljudi, da jim pri najboljši volji ni bilo mogoče g. Pirca s suhimi hlevi postreči. Pa kaj se hoče, vreme je vsega tega vrzok, ljudje, katerim je živina drag zaklad, in bi jo radi imeli snažno, gotovo tega niso zakrivili.

Ko si je živino in hleva ogledoval, dobil je več reči, o katerih je pozneje tudi govoril.

Ob 4. uri popoldne bilo je napovedano, naj se zberejo posestniki v šolski sobi, kjer se jim bode več važnega za živinorejce povedalo. Točno ob tej uri zbralo se je toliko kmetovalcev in sploh posestnikov živine, da je bila šolska soba polna ter da so še zunaj pri odprtih durih poslušali.

(Dal. prih.)

Šenčur pri Kranji 6. nov. (Javna zahvala!) Podpisano županstvo si šteje v dolžnost, tukaj očitno po naših ljubih „Novicah“ zahvaliti se ne le sl. c. k. kmetijski družbi, ki je gosp. Gustava Pirca, adjunkta Slapenske šole, 30. oktobra nam kot popotnega učitelja poslala, temuč tudi gosp. G. Pirca, da je tako izvrstno, prav po domače in umevno nam o živinoreji in gnoji

govoril in marsikaj tudi novega povedal, kar si hočemo dobro zapomniti in po teh vodilih tudi delati.

Janez Čebašek, župan.

Iz Volčjega potoka pri Kamniku. — Pri volitvi občinskega starešinstva 2. dne t. m. so bili izvoljeni: za župana Franc Škerjanc, — za svetovalca pa Janez Tomšič in Jakob Kratnar, — vsi trije posestniki iz Volčjega potoka.

Iz Motnika 5. nov. (*Kako so nekdanj kmetje volka lovili?*) Uže nekaj časa preteklo je od tega, kar sem zadnjič poročal, Novicam, da se je v naše planine volk prišel. Do danes je uže čez 20 ovac pokosčal; lovci so uže večkrat lov na-nj napravili, pa vselej brez uspeha. Ker se tedaj ne dá ustreliti, so stari možje začeli pripovedovati, kako so ga nekdanj lovili, ko še kmetje streliva niso imeli (sedaj ga pa ne smejo rabiti). Skopali so globoke jame, čez-nje so nametali gnatovja (veje in drugo šaro), da se je jama zadelala, na gnatovje pa so položili raztrgano ovco, — volk je prišel po ovco, pa se je v jamo vjel. Ko bi še sedaj to poskusili, morebiti ga bi preje vjeli, ko vsi lovci s svojimi puškami.

Križnik.

Iz Ljubljane. — Naši gosp. državni poslanci se podajo v nedeljo na Dunaj v državni zbor, ki se prične v ponedeljek. O božičnih praznikih prestane zborovanje, katero se po novem letu zopet nadaljuje in menda mnogo časa.

— Družbi kmetijski je ravnokar došel dopis, v katerem sl. deželna vlada centralnemu odboru poroča, da je sl. ministerstvo kmetijstva valed ponavljanih peticij družbe kmetijske z odlokom od 26. oktobra števil. 11.904 dovolilo pogojema (vertragsmässig) službo popotnega kmetijskega učitelja za Kranjsko deželo. Sl. ministerstvo želi, da bi se ta služba uže letošnje leto oddala morebiti po istih pogojih, po katerih je razpisana enaka služba za Goriško in Istrijo.

— V zdravstvenem oziru za nas Ljubljance zelo važna naprava — nova klavnica — se je odprla minul teden — 3. dne t. m. — slovesno vpričo c. k. deželnega predsednika, deželnega glavarja, mestnega župana in odbora, predsednika kupčijske zbornice in drugih veljakov ljubljanskih, pa tudi vseh mesarjev z g. Strukeljnom na čelu. In prav je tako bilo, kajti ovi slovesni dan zaznamova čas, da nismo Ljubljanci več v nevarnosti, iz kmetov skrivé dobivati mesá in drobú crknene ali pred poginom zaklane živine. Klavnica je lepo vrejena ter stane mestu nad 140.000 gold. Mesarji so je tudi sami veseli.

— (*Imenovanje gosp. Karola Pleško-ta*), bivšega c. k. okrajnega sodnika v Litiji, za c. k. deželnega sodniškega svetnika pri c. kr. okrožni sodnici v Novomestu je vzbudilo v vseh pravicoljubivih krogih veliko radost. Mož, vedno zvest dolžnostim svoje službe, natolcevan za „panslavista“ zato, ker je na zemlji slovenski uradoval slovenski, — mož, ki je marsikako bitko uro preživel o Vesteneckovi afëri v Litiji, dosegel je zdaj pod ministerstvom Pražakovim službo, ker more na viši stopinji mirno bivati.

— Gosp. Jan. Pribošič imenovan je vojnim kuratom I. reda v Ljubljani.

— Vsled poročila, ki ga je „Laib. Zeitg.“ prinesla v petek o zanimivi dogodbi v deželni norišnici na Studencu, naprošeni, naj bi „Novice“ skusile dobiti ono pesmico, ki so jo zložile in pele blazne ženice, jo priobčimo tukaj z malim popisom cele dogodbe. V blaznici Studenski, v kateri je vpeljeno načelo angleških zdravnikov „norestraint“, po naše rečeno „ozdravljevanje brez vsake sile“, vršila se je uni teden neka domača ganljiva slovesnost, katera je znamenje prijaznega občevanja med zdravniki in pa bolniki onega za-

voda. Bolniki hoteli so kazati primariju blaznice gosp. dr. Karolu Bleiweisu svojo udanost s tem, da so mu o njegovem godu izročili lepo sestavljeno voščilo, stvarjeno o momentih, ko se njih um razvedri. Po prebranjem voščila stopil je tercet blaznih žensk v kolo in v pričo velike množice družih blaznih zapele so lepo-glasno sledečo, od neke blazne ženske sestavljeno in vglasbeno pesmico, katero priobčimo zategadelj, da deželani spoznajo dobrodejni način, s kojim se z bolniiki ravna, in da se seznanijo z življenjem in občutki v tem zavodu bivajočih bolnikov. Pesmica se tako-le glasi:

Načemu častitemu gospodu primarijusu.

Mi nesrečni skupaj zbrani
In v norišnico odpeljani,
Gospod primarijus milostni
Bodite oče usmiljeni.
Bog Vas obvar'!

Mnogo, mnogo nas bolnikov
In zdihovanja je veliko;
Al ko vid'mo priti Vas,
Srce se utolaži v nas.
Bog Vas obvar'!

Gospod primarijus nam odbrani,
Bog nam zdrave Vas ohrani,
Mnogo, mnogo let Vam daj
Enkrat priti v sveti raj.
Bog vas obvar'!

Sestre so nam pomočnice
In skrbijo za sirotice;
One so res božji dar,
Jih sovražiti Bog obvar'.
Bog Vas obvar'!

Zdaj pa mi se Vam zročimo
In se Vam srčno zahvalimo
Za preobilnih nam dobrot,
Prejeli smo jih z Vaših rok.
Bog Vas obvar'!

— (*V deželnem gledališči*) so v nedeljo igrali nekdanj nemškemu svetu zelo priljubljeno burko „Wirrwar“ slovečega dramaturga Kotzebue-a, katero, primerno poslovenjeno po Josipu Cimpermanu, je dramatično društvo v nedeljo prineslo na pozorišče. Gledališče je bilo na vseh prostorih natlačeno polno, le nekatere obligatne lože so bile prazne. Burka se je večinoma vrlo dobro vršila po najboljih močeh, ki so dramatičnemu društvu na razpolaganje, zato ni smeha bilo ne konca ne kraja. To je resnica. — Ko bi izvirnik in prevod tako slaba bila kakor v „Slov. Narodu“ poroča gosp. dr. T. in pa v „Slovincu“ menda gosp. Haderlap, bi ne smela ta dva gosp. kritikarja karati Kotzebue-a in Cimpermana, ampak morala bi svoj razel obrniti na „književnike“ dramatičnega društva, kateri so gosp. Cimpermanu izrekoma naročili, naj grajano burko posloveni.

— (*Na adresi gosp. c. kr. poštnemu komisarju Radoliski.*) Vredništvu „Novic“ je došel zavetek (kouvert) pisma v roke, katero s prav lepo pisavo v slovenskem jeziku je adresiran bil na „gospoda L. O. na Krki Pošta Krka pri Hudem. Dolenjsko.“ Pritisneno je na drugi strani kouveta kar 12, reci: dvanaest poštnih stempelnov, ki so dokumenti, koliko svetá je obhodilo to pismo, ki je bilo v Št. Jerneji na Dolenjskem oddano na Krko na Dolenjskem pri Hudem. „Sicer nerad — piše nam častiti gospod, na katerega je bilo ono osodepolno pismo adresirano — vendar jeza človeka premaga. Da vidite, kako daleč je iz Št. Jerneja na Dolenjskem na Krko pri Hu-

dem, naj sl. vredništvu povem, da mi je prijatelj pisal pismo $\frac{3}{9}$, na pošti v Št. Jerneji je bilo sprejeto, kakor je iz zavitka razvidno, $\frac{4}{9}$; potem pa je revše ubogo, dasiravno je bil naslov prav čisto pisan in vse drugo, kar treba, natanko zaznamovano — se ve da vse v slovenskem jeziku — na Krko priromalo še le $\frac{19}{10}$, vmes pa „jerperg“ prosilo na 10 stacijonih, celó v „Fiume“ (na Reki) in v „Veglia“ (otoku Krku)! Romanje se je vršilo tako le: Pismo oddano $\frac{4}{9}$ na pošto v Št. Jerneji prišlo je $\frac{5}{9}$ na Reko in od tod $\frac{6}{9}$ na otok Krk (Veglia). Tukaj ležalo je mesec dni, a ker adresata le ni bilo najti, kakor kaže laška opomnja na zavitku, prišlo je $\frac{14}{10}$ v Krško na Dolenjskem. Tukaj so zopet iskali adresata ter potem pismo odposlali nazaj v Št. Jernej. Od tod šlo je $\frac{15}{10}$ v Novomesto, kjer je ležalo dva dni, $\frac{17}{10}$ ogledalo si je Kostanjevico, potem šlo nazaj zopet v Novomesto, od koder je slednjič $\frac{19}{10}$ srečno priromalo v Krko na Dolenjskem. Blaga poštna duša je bila ta, ki je slednjič slovenskemu naslovu „pošta Krka pri Hudem“ nemški pripisala: „Obergurk bei Pösendorf“ in tako je nesrečno pismo iz Št. Jerneja na Dolenjskem v Krko na Dolenjskem romalo prav kratko pot dolzih celih 45 dni, dokler je prišlo na pravo mesto!! Kdor ne bi tega zanimivega potopisa verjel, naj se potruži k vredništvu „Novic“ v Blaznikovo tiskarno, da vidi zavitek ves črn samih pošt-nih štampelnov. Če bi bilo v tem pismu adresatu kaka nujna reč naročena, na priliko, kak poziv k gospóski, kako plačilo, kaka licitacija itd., kako veliko škodo bi prizadajala ta zamuda, katere kriv bil bi le poštar, ki svojega okraja toliko ne pozna, da bi vedel, da je Krka nemški Obergurk, „pri Hudem“ pa „bei Pösendorf“. Ker pa to skoraj ni verjeti, da bi poštar na Dolenjskem ne poznal slovenskih imen vsaj dolenjskih pošt, zato je zeló sumljivo, ali niso dotični poštni ekspeditorji, ki so pismo v rokah imeli, protivni slovenskemu jeziku nalašč pismo po svetu in celó v Veglio (Krk) pošiljali? Če gosp. komisár Radoliska na svojem potovanju ne bode bolje nadzoroval bistvena opravila ekspeditorjev, bi treba bilo, to nadzorstvo drugim rokam izročiti.

— (Orožje in strelivo) se sme prebivalcem Bosne in in Hercegovine le z dovoljenjem bosniške deželne vlade pošiljati.

— (Vodo za Trst) so kupili toraj vendar Tržačniki od Bistričanov. Vsak Bistričan, ki ima pravico do reke, dobi 16.000 gld. Ker Tržačani ne bodo vse vode potrebovali, ostalo je bode prej ko ne še vedno dovolj za mline in žage. Bistričanje skupaj dobijo po takem 160.000 gold.

— (Eden izmed koroških usmiljenih bratov) hodi sedaj po Ljubljani ter z vladnim dovoljenjem nabira mile darove za veliko cesarjevič Rudolfovo bolnišnico v Št. Vidu nad Celovcem. Ker se v omenjeno bolnico sprejemajo bolniki vsakateri národnosti, naj jo podpirajo tudi Slovenci.

Novičar iz tujih in domačih dežel.

Z Dunaja. — V pondeljek se zopet odpró vrata zbornici poslancev. Bog daj, da bi zborovanje bilo na pomoč tolikim deželnim potrebščinam!

— Vladni časnik „Wien. Zeitg.“ je objavil unidan stanje državnega dolga koncem prvega pol leta 1881. Ves dolg je koncem junija znašal 3 milijarde, 215 milijonov in 356 945 gold., od katerega je treba plačevati letnih obresti 132 milijonov in 535 060 gold. Pomnožil se je ves dolg v zadnjem pol letu za 50 milijonov in 912.830 gold.

— V delegaciji avstrijski Čehi nimajo niti enega zastopnika, in so torej, kakor se izraža „Tribüne“ na to stran konfiscirani. To je naredila pravičnost nemških nacionalcev!

Iz Trsta. — Prečastiti gosp. tržaško-koperski škof dr. Dobrila je nevarno zbolel, al hvala Bogú, zdravje se povrača.

Iz Prage. — Cesarjevič Rudolf se je zopet skazal izskrenega prijatelja Slovanom. Pri dvornem obedu v Pragi igrala je vojaška godba od polka Ziemicki. Princ Rudolf jej ukaže, naj zaigra pesem „Kde domov moj“, kar se je precej zgodilo. Potem je zahteval še česko pesem „slovanske tance“; te pa niso mogli igrati, ker niso tistih not pri sebi imeli. Iz tega izgleda naj se uče nemškutarji, ker zaničujejo naš jezik in slovansko umetnost, ko še celó prestolonaslednik tako ljubi in ceni slovanske jezike in pesmi.

Laška. — „Irredentovci“ so proglasili protest zoper potovanje laškega kralja na Dunaj. Glavne misli tega protesta so sledeče: „Lahi se nočejo odpovedati svojih pravic (!) do Trentina in do Trsta in kralj nima pravice, v imenu naroda odpovedati se tem pravicam; avstrijski car je vladar po „milosti Božji“, laški kralj pa po „volji naroda“, toraj ne spada vkup; Lahi hočejo zvezo z narodi ne pa z dinastijami; zveza je toraj popolnem nenaravna in ne bo imela obstanka, ker jo bo podrl laški narod sam (!); Italija se sama lahko brani, ko bi kralj hotel poklicati svoj narod na pomoč, pa on se naroda boji.“

Iz Zagreba. — Po poročilih „Politike“ sta sekcijski načelnik dr. Muhič in vseučilišni profesor dr. Vojnovič v pokoj dejana. Menda je to kazeno, da se ta dva gospoda pri volitvah nista korektno po vladnem ukazu ravнала.

Iz Bosne. — Za nadbiskupa sarajevskega je imenovan P. Paskal Bukonič, frančiškanski provincijal obse-denih dežel. S tem imenovanjem dobiva prizadevanje biskupa Strossmayerja, kateri hoče katoliško hierarhijo zopet v Bosni in Hercegovini ustanoviti, veliko podporo. Bukonič je Bosnjak, izšolan v Rimu; on je bil voditelj one deputacije leta 1878., ki je v Pešti, sestavljena iz vseh stanov in veroizpovedovanj Bosne in Hercegovine, poklonila avstrijskemu cesarju ono adresu, v kateri je bil zvan knez obsedanih dežel.

Iz Nemčije. — Pri novih volitvah v državni zbor so se Bismarku nasprotne stranke zeló ukrepile. — V Berlinu je bil 27. oktobra hud napad na jude. Zbralo se je nad 4000 osob pred palačo državnega kancelarja Bismarka, upili so mu „hoch“, potem pa jude iz krčem in kavarn na ulice pometali.

Francosko. — V francoskem državnem zboru je bil 28. oktobra izvoljen za načelnika Gambetta s 317 med 464 glasovi. Ponudili so mu tudi predsedstvo v ministerstvu, katero je tudi prevzel.

Listnica vredništva. Gosp. J. P. v J. D.: Vaš dopis je natisnen v 44. listu „Novic“. — Gosp. dopisniku iz Borovnice: Za danes veliko prepozno!

Žitna cena

v Ljubljani 9. novembra 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banaško 10 gold. 3 kr. — turšice 5 gold. 53 kr. — soršice 7 gold. 80 kr. — rži 6 gold. — kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 3 kr. — ajde 5 gold. 30 kr. — ovsa 3 gold. 8 kr. — Krompir 1 gold. 60 kr. 100 kilogramov.